הכל מודים שאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה משכחת לה כגון שמשך אחת מהן והקריב ודברי הכל [א] אלא א)לרבי אבא אמר רב דאמר הכל מודים במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו במתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ב) ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי רישא סתם לן כרבנן סיפא סתם לן כרבי ג) ומאי קמשמע לן דפליגי רבי ורבנן בהדיא קתני לה מחלוקת רבי ורבנן בסיפא המפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות אחת מהן תקרב ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת מאחר שכיפרו בעלים ואין מעות הולכות לים המלח אלא שנמצאו מאחר שכיפרו בעלים הא קמשמע לן דבר זה מחלוקת רבי [א] ורבנן ד) גופא אמר רב הונא אמר רב הכל מודים אשאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה לא נחלקו אלא בבא לימלך דרבי סבר לא עשו תקנה בקדשים ואמרינן ה) לך התכפר בשאינה אבודה ואבודה מתה ורבנן סברי עשו תקנה בקדשים ואמרינן לך והתכפר באבודה ושאינה אבודה תרעה מותיב רב משרשיא ולא עשו תקנה בקדשים והתניא ז)1 יאכלו מה ת"ל חמלמד שאם היתה אכילה מועטת אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שתהא נאכלת על השבע יאכלוה מה ת"ל שאם היתה אכילה מרובה אין אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שלא תהא נאכלת על הגסה מאי לאו אפילו רבי לא רבנן ט) ורבי אבא אמר רב הכל מודים יבמתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו דמתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי י) ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי תנן כהשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת ל) ציבור מתה הא דיחיד מתה מ) ואמר רב בעלי חיים אינן נידחין כשהוא מתכפר בשני שבזוג ראשון מתכפר ואידך בתרא הוה ליה כמפריש לאיבוד וטעמא דציבור הא דיחיד מתה מאי

הכל מודים. ואפילו לרבנן דאמרי אבודה בשעת הפרשה רועה מודו שאם משך אחת מהן א) והקריבה מדעתו דמה האחרת בידים דגלי דעתיה דלא איכפת ליה מינה ואפילו משך האבודה ונתכפר בה והנשארת היא שלא נאבדה מעולם מתה וכי פליגי רבנן היינו בבא לימלך דגלי דעתיה דניחא ליה בתקנתייהו (א) שהפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת ונמצאת הראשונה ובא לפנינו לימלך מה יעשה אמרינן ליה לך התכפר ב) באבודה ושאינה אבודה תרעה הא נמי דקתני מאלו ומאלו דמשמע דאם הביא מאחד מהן השני ילך לים המלח ואפילו נתכפר באבודה משכחת לה כגון שמשך מדעתו ולא נמלך דהתם רבנן מודו הלכך תנא הך תקנתא יביא מאלו ומאלו ג) והך תקנתא ניחא ליה טפי מלומר יבוא ויטרח לבית דין וימלך ונאמר לו שיתכפר באבודין ושאינן אבודין יפלו לנדבה: **אלא לרבי אבא דאמר.** אפי' משך מדעתו את האבודה ונתכפר בה אמרי רבנן דתרעה (ב) הואיל והיא לא נדחית ולא נאבדה מעולם ואע"ג דלא נמלך והכא פליגי: **דרבי סבר מפריש לאבוד כאבוד דמי.** המפריש תחת קרבן אבוד דינו כאבוד וכי היכי דאם נתכפר בשאינו אבוד מודיתו דמת האבוד הנשאר הכי נמי כי מתכפר באבוד מת שאינו אבוד: **ורבנן סברי לאו כאבוד דמי.** (ג) והא דקתני מאלו ומאלו דמשמע הא אם התכפר באחד מהן ואפילו באבודין ילכו שאינן אבודין לים המלח רבי היא ולא רבנן רישא רבנן וסיפא רבי: [ב] **הכי קאמר דבר זה מחלוקת רבי ורבנן.** הך סיפא דקתני לפלוגתא בהדיא יא) הכי קאמר דקא"ל דבר זה הנך נמי דלעיל דפליגי אהדדי חדא רבי וחדא רבנן: נ)לשון ירושלמי **ניחא לרב הונא דאמר הכל מודים שאם משך אחד מהן והקריב בין נתכפר כאבוד בין נתכפר כו' מאי הקריב דקתני רישא והקריב אחרת תחתיה הקריב לשחוט מדעתו.** והכי קאמר הקריב אחרת לשחיטה תחתיה וסתם הקריב מדעתו משמע ואחר כך שהקריב אחרת מדעתו לשחיטה נמצאת הראשונה ועדיין לא נשחטה האחרת זו תמות הנותרת ואפילו הניח את זו ונתכפר באבודה הואיל ולא נמלך ורישא וסיפא דברי הכל [ג] דהשתא ליכא למידק מרישא הא לא הקריב רועה דהא בדלא הקריב עסקינן וסיפא נמי דקתני יביא מאלו ומאלו אבל אי מייתי מחד מינייהו אזלי אינך לים המלח דברי הכל דמסתמא משמע שהקריב מדעתו בלא נמלך: **אלא לר' אבא כו' ורבנן סברי לאו כאבוד דמי.** ורועה אע"ג דמשך האבודה מדעתו ודחה את זו. השתא ליכא לתרוצי רישא מאי הקריב לשחיטה מדעתו דהא משום משיכה [ד] לא מהני מידי אלא ודאי הקריב ממש ואיכא למידק הא לא הקריב רועה השניה וכגון דנתכפר [ה] בשאינה אבודה ורבנן היא דמפריש לאבוד לאו כאבוד דמי וגבי מעות נמי מפריש לאבוד לאו כאבוד דמי וסיפא דמשמע דאי מייתי מחד מינייהו ואפי' שאינן אבודין יב) [ו] (חולין) דפייסין אזלי לים המלח לאו כרבנן היא רישא רבנן וסיפא רבי. ואי קשיא לרבי אבא נמי תריץ מאי הקריב יג) לשחיטה וקודם שחיטה נמצאת הראשונה תמות ורבי היא דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה ורישא וסיפא רבי היא לאו פירכא היא דא"כ אמאי נקט הקריב כלל ליתני הפריש סתמא דבשלמא לרב הונא נקט הקריב לאשמועינן יד) מדעתו ט)דאם משך להקריב ולא נמלך לא עשו לו תקנה ט): **דלא עשו תקנה בקדשים.** דלא איכפת לן אי מייתא שניה ואמרינן ליה זיל איכפר בשאינה אבודה כו': **ורבנן סברי כו'.** והכי משמע מתניתין אחת מהן תקרב כדי שתמות השניה שתקרב שאינה אבודה ואבודה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה כי האי גוונא טו) דבא לימלך דאמרינן ליה התכפר באבודה אלא היא דנמצאת לאחר שכיפרו הבעלים היא ודאי מתה דליכא תקנתא בהמלכה והוא הדין נמי אם נמצאת קודם ולא נמלך: **יאכלו.** גבי שירי מנחה כתיב (ויקרא ו) והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו וסיפיה דקרא בחצר אהל מועד יאכלוה וקא דריש יאכלוה קרא יתירא הוא וקאמר יאכלו בלא ה"א יאכלו עמה חולין ותרומה כו'. ואי קשיא הא אין מכניסין חולין לעזרה הא לא קשיא יאכלום מבחוץ ואח"כ יכנסו ויאכלו המנחה כדי שתאכל עם השבע אכילה הוגנת: **יאכלוה.** ה"א דיאכלוה קדרים דמשמע יאכלוה למודה: **אכילה מרובה.** שיש להן שירי מנחות הרבה: **מאי לאו אפילו רבי.** וש"מ עשו תקנה בקדשים דקתני לא יאכלו חולין עמה כדי שלא תבוא לידי נותר ותיפסל: **השני ירעה.** גבי שעירי יום הכפורים טז) והכי פריסית לה לעיל (דף כב:): ומ"ר. במס' יומא (דף סד.): **בעלי חיים אינן נדחין.** ולא נדחה הראשון במיתת חבירו והוא יקרב ושני שבזוג שני ירעה והאי בתרא הוי ליה כמפריש לאיבוד דמפני הראשון שמת הפרישו שנים האחרים:

י)(**הכל** מודים שאם משך אחת מהן והקריבה) **רישא רבי וסיפא רבנן.** ואי קשיא לישני לה נמי לר' אבא מאי הקריב לשחיטה וקודם שחיטה כ)(ראשונה) נמצאת ראשונה תמות ורבי היא דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה וסיפא ורישא רבי לאו פירכא היא דא"כ אמאי נקט הקריב כלל ליתני הפריש סתמא דבשלמא לרב הונא נקט הקריב לאשמועינן מדעתו דאם משך מדעתו ולא נמלך. לשון רש"י: הכל מודים שאם משך אחת מהן והקריב שהשניה מתה לא נחלקו אלא בבא לימלך וא"ת היכי מיישב לרב הונא לישנא דמתניתין דתנן וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת אחר שכפרו וי"ל דה"ק אין חטאת מתה דלא נוכל למצוא לה תקנה אלא שנמצאת אחר שכפרו יז) דאז אין לה תקנה ולר' אבא נמי ל)נפרש לישנא דמתני' כן: **דרבי סבר** לא עשו תקנה בקדשים. תימה למ"ד הלמ"ל יח) וכי מאבדין קדשים בידים כיון דבידינו לתקן ותירץ כגון שיש ריוח בדבר כגון דאבודה כחושה ושאינה אבודה שמינה דא"ל התכפר בטובה יט) וכחושה תמות:

אוכלין עמה חולין ותרומה. ואי קשיא הא אין מכניסין חולין בעזרה הא לא קשיא יאכלוה מבחוץ ואחר כך יכנס ויאכל המנחה מ)לרש"י כ) ועי"ל דאין איסור להכניס חולין בעזרה אלא כשעושה שום עבודה מהן אבל בחנם אין לחוש דהא קמן דאדם נכנס עם בגדים חולין בעזרה ל): **וטעמא** דציבור הא דיחיד מתה מאי לאו לרבנן. כא) תימה למורי הר"ר אלחנן אמאי לא פריך בהדיא ממתני' דקתני וחכ"א אין חטאת מתה אלא שנמצאת לאחר שכפרו והא הכא דשניהן בעין קודם כפרה וקאמר הא דיחיד מתה ואומר הר"י דאמתניתין לא מצי למיפרך דאיכא למימר מתניתין הכי קאמר אין חטאת מתה אלא בשנמצאת אחר שכפרו אבל נמצאת קודם כפרה ירעו שניהם עד שיסתאבו וימכרו ויביא מאלו ומאלו חטאת אבל גבי שעירים לא שייך למימר הכי ס)מיהו אפשר דס"ל לרבנן דמתניתין דאם נתכפר באחד מהן אפי' באבודה שניה תמות כי הכא גבי שעירים דלא אפשר לעשות תקנה אחרת דליכא למימר שירעו שניהן ויביא מאלו ומאלו שסברי כו

עין משפט נר מצוה

כ א ב מיי' פ"ד מהלכות פסה"מ הלכה ג:
כא ג מיי' פ"י מהל' מעשה הקרבנות הלכה יא:
כב ד מיי' פ"ד מהל' פסה"מ הלכה ג:
ה [מיי' פ"ה מהל' עבודת יוה"כ הלכה טו]:

◆

מוסף רש"י

יאכלו מה ת"ל. כתוי"כ קא דריש הכי קרא והנותרת ממנה וגו', דכתיב ברישיה דקרא יאכלו אהרן ובניו, ובסיפיה כתיב יאכלוה, ודריש התם יאכלו שיאכלו עמה חולין ותרומה בזמן שהיא מעוטה, יאכלוה דסיפא שלא יאכלו עמה חולין ותרומה בזמן שהיא מרובה (מנחות כא.). השני ירעה עד שיסתאב. במסכת יומא (סד.) גבי שני שעירי יוה"כ שמת המשתלח והולרכו להביא שני שעירים אחרים ולהגריל עליהם וישתלח האחד ונמצאו שנים לשם, אחד מזוג ראשון ואחד מזוג שני, אחד יקרב לשעיר הנעשה בפנים והשני ירעה ויפלו דמיו לנדבה (שבועות יב. וכעי"ז יומא שם ולעיל כב.) וכן אם של שם מת והרי יש כאן שנים לעזאזל, האחד ישתלח והשני ירעה (יומא שם). שאין חטאת ציבור מתה. לפי גמירי חמש חטאות ביחיד גמירי, וטעמא מפרש בהוריות (ו.) ובתמורה (טו.) מה מליט ולד חטאת, ותמורת חטאת, וחטאת שמתו בעליה שלא תמצאם בלבור, אף חטאת שכפרו בעליה, ואע"פ שאפשר להיות בלבור לא נאמר אלא ביחיד (יומא שם). בעלי חיים אינן נידחין. אם אירעה להם שעת פסול עדיין יכולין להתקן כשיחזרו לו אמר, ולא אמרינן הואיל ונדחה ידחה אלא בשחוטין, כגון מת המשתלח ישפך הדם (שם סד.) כגון שעיר של שם שנשחט וקודם זריקה למו מת המשתלח ישפך הדם, אבל כל זמן שהקרבן מי אינו נפסל משום דיחוי (פסחים עג.).

◆

רבינו גרשום

לא שנא דאפילו (אבד) [הכין] לא מיפסל אידך חיבעי. ול"א האי נמי קאמר אלא דמשני לשון: המפריש חטאת ואבדה והקריב אחרת תחתיה ואח"כ נמצאת הראשונה תמות. משום דהויא אבודה בשעת כפרה וכן המפריש מעות לחטאתו ואבדו והקריב חטאת אחר' תחתיה: ואח"כ נמצאו לאחר כפרה ילכו לים המלח. היינו במקום מיתה: אבל המפריש מעות לחטאתו ונאבדו והפריש מעות אחרים תחתיהם ולא הספיק כו'. יביא מאלו ומאלו חטאת ששניהם ראויין ליקח מהן שהראשונה לא נאבדו אלא בשעת הפרשה בלבד והשאר המותר מאלו ומאלו יפלו לנדבה: וכן המפריש מעות לחטאתו ואבדו והפריש חטאת תחתיה ולא הספיק להקריבה עד שנמצאו המעות והרי חטאת בעל מום תמכר ודינו כמעות דלעיל וכן לא שנא הפריש המעות תחילה ואח"כ חטאת ונמצאת בעל מום או הפריש חטאת תחילה ואח"כ מעות או הפריש חטאת ואח"כ חטאת ושניהם בעל מום דהוו קדושת דמים דינן אחד הוא: המפריש חטאת ואבדה כו'. מחלוקת רבי ורבנן דר' אית ליה אבודה בשעת הפרשה מתה ורבנן סברי אין מתה אלא אבודה בשעת כפרה והוא הדין למעות: המפריש חטאת ובשעת שחיטה נמצאת שהיא בעל מום מוכרה והיא חולין ויביא בדמיה אחרת ר' אליעזר ב"ר שמעון אומר כו'. מפרש טעמא בסיפא דפירקין משום דפסולי המוקדשין אלימי למיתפס פדיונן: טעמא משום דיש מותר מאלו ומאלו משום הכי יפלו לנדבה הא הביא מאלו משאינן אבודין ולא נשתייר מהן

מסורת הש"ס

א) [יומא סה.], ב) [מנחות כה:], ג) [יומא סה.], ד) לעיל כב. יומא סב. [שבועות יב.], ה) [לקמן כד. יומא סד. וש"נ], ו) צ"ל דקמ"ל, ז) [מכאן מוזר לסוף העמ' הקודם], ח) דמשך להקריב ולא נמלך הפר"ד ואח"כ מפ"ד לא עשו תקנה בקדשים דלא איכפת. צ"ק, ט) [וע"כ לפי לשון הירושלמי], י) צ"ק מ"ו וצריך להתחיל הדיבור רישא רבנן וסיפא רבי, כ) צ"ק מ"ג, ל) צ"ל צריך לפרש צ"ק, מ) צ"ל לשון רש"י, נ) [וע"ע תוס' כ"ב סא: ד"ה ודילמא ותוס' פסחים סו: ד"ה מבילא ותוס' מנחות כא: ד"ה חולין ודף פ: ד"ה וכו' וע"ע תוס' פסחים קב. ד"ה מפטירין ותוס' חולין קל: ד"ה אי ותוס' זבחים טו. ד"ה וחולין], ס) דלא אפשר כו' עבודת יום מיהו אפשר דס"ל לרבנן דמתני' דאם נתכפר וכו' כי הכא גבי שעירים אבל לר' אבא. צ"ק.

◆

תורה אור השלם

1. וְהַנּוֹתֶרֶת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מַצּוֹת תֵּאָכֵל בְּמָקוֹם קָדֹשׁ בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ: ויקרא ו ט

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הכל מודים וכו' בתקנתייהו כגון שהפריש: (ב) ד"ה אלא לרבי אבא וכו' דתרעה (אף) [זאת] שאינה אבודה הואיל והיא לא: (ג) ד"ה ורבנן וכו' דמי וע"כ הא דקתני:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' דקמ"ל כו' ורבנן. נרש"י ל"א ניחא לר"ה כו' עד והקריבה בין נתכפר באבודה בין נתכפר בשאינה אבודה שהשני' מתה מאי הקריב הקריב לשחוט מדעתו אלא לר' אבא וכו': [ב] רש"י ד"ה ה"ק כו'. ול"נ דה"ק דבר זה כי קאי אכל הנך נבי מנחת השליסית ואילך וחכמים פליגי עלייהו ותרי נבי דרישא סתם אליבא דר"ה דל"ש כהו: [ג] ד"ה לשון. דהשתא כו'. נ"ע דלר' לתני הפריש כמ"ש רש"י לקמן. ר"ל דאפילו לר' אם היה נמלך ואין ריוח בדבר מודה לרבנן כמ"ש תוס' ד"ה דר' כו': [ד] בא"ד לא מהני. פי' אפילו משך שאינה אבודה יכול לתתכפר באבודה והשניה תרעה: [ה] בא"ד בשאינה אבודה. נ"ל באבודה: [ו] בא"ד חולין ל"נ:

◆

שיטה מקובצת

א] אלא לר' אבא כו'. ולא רצה לתרץ הגירסא הכי הא אם משך אחד מהם כלומר אותה שאינה אבודה השניה ילכו לים המלח דמאלו ומאלו משמע לא שנא אבודה ולא שנא שאינה אבודה ילכו השניה לים המלח ומיהו לקמן בסוף הסוגיא משני הכי מילתא דפסיקא נקט. לשון התוס': ב] ורבנן סברי לאו כאבוד דמי. גליון ומתניתין הכי פירושא אחד מהן תיקרב והשניה אפילו אינה אבודה תמות דמפריש לאבוד כאבוד דמי ואפי' בתרא ריעותא וחכמים אומרים כו' אלא בנמצאת לאחר כפרה אבל קודם רועה וההיא שלא אבודה וכן כל מתניתין מפרש כדפרשינן לפי' רב הונא. הר"י ז"ל: ג] כרבי אין רישא רבנן וסיפא רבי כו' שתיהן עומדות תמימות אחת כו': ד] ורבנן ל"א הניחא לרב הונא אמר רב הכל מודים כו' מתה בין כי נתכפר באבודה בין נתכפר בשאינה אבודה ההיא חטאת דפרישא מתה איכא למימר מאי הקריב הקריב לשחיטה מרעתו ואח"כ נמצאת חטאת האבודה

א) אולי צ"ל אלא דעל יביא מאלו ומאלו דסיפא פליגי דה"ג וכו'.

א) עד כאן שייך לעמוד הקודם

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones